

LATVIJAS INDUSTRIĀLO KAŅEPJU ASOCIĀCIJAS

PĀRSKATS

par 17.decembra

„Starptautisko Latvijas industriālo kaņepju audzētāju konferenci”

2010.gada 17.decembrī LIKA rīkoja starptautisku konferenci kaņepju audzētājiem, pārstrādātājiem, ražotājiem. Šāda mēroga konference ar Eiropas ražotāju līdzdalību Latvijā norisinājās pirmo reizi. Tajā piedalījās 78 delegāti, to skaitā 12 zinātnieki, pētnieki (t.sk. somu profesors Huhtanen Heikki un Vilppunen Pekla no Arctic Fibre Company), 23 zemnieki, 12 uzņēmēji, 8 ieinteresētu asociāciju pārstāvji, 6 studenti, 10 valsts aparāta pārstāvji un citas ieinteresētas personas.

Konferencē tika prezentēts LLU (prof.A.Adamovičs), LLZC (dr.agron. V.Stramkale) pētniecības ziņojumi par 2010.gadā Latvijā izaudzēto kaņepāju šķiedras kvantitāti un kvalitāti, kā arī ieteikumi 2011.gada sējai. Konferencē piedalījās Zemkopības ministrs J.Dūklava k-gs un ministrijas pārstāvji (ar ziņojumu uzstājās Lauksaimniecības departamenta direktore Ilga Līdaka), kā arī dabīgās šķiedras pārstrādes tehnoloģiju ražotāji no Vācijas, kurus pārstāvēja Guntis Strazds. Par somu zinātnieku izstrādātajām kaņepju tilināšanās metodēm ziņoja profesors Heikki Huhtanens.

Konferences otrajā daļā, kura tika organizēta paneļa diskusijas veidā (vadītājs LIKA pārstāvis SIA Ekodarbi valdes loceklis Didzis Dejus) savā pieredzē dalījās Rēzeknes līnu pārstrādes uzņēmuma SIA Baltic East vadītājs Valērijs Šindlers, LIAA projektu vadītāja Alise Barvika, zemnieks Sandris Dedumietis (kooperējoties 2010.gadā iegādājušies lietotas kaņepju pļaušanas iekārtas un 2011.gadā plāno iegādāties pārvietojamu pirmapstrādes iekārtu no Ukrainas). Rezultātā norisinājās spraiga diskusija ar zālē esošajiem zemniekiem, zinātniekiem, ministrijas pārstāvjiem un uzņēmējiem.

Gatavojoties konferencei no 12.-16.decembrim mēs (RTU zinātnieki, studenti, zemnieki, uzņēmēji un mūsu asociācijas pārstāvji) apmeklējām Polijas naturālās šķiedras institūtu, kur tikāmies ar vadošajiem zinātniekiem. Izzinājām kaņepju audzēšanas un pārstrādes potenciālu. Redzējām, kā no kaņepju šķiedras un polimēra maisījuma tiek ražota bioplastika. Pārliecinājāmies, cik būtisks ir valsts piešķirtais atbalsts.

Šī paša brauciena ietvaros apmeklējām industriālo šķiedru pārstrādes uzņēmumu „LENKON”, kurā uz vietas iepazīnāmies ar kaņepju un līnu pārstrādes tehnoloģijām. Pārliecinājāmies, ka audzējot kaņepes 100 ha un līnus 150 ha platībās, var ražot auklu, kuru tirgo Vācijā, Francijā, Beļģijā, strādājot ar 7% rentabilitāti. Jāatzīst, ka pārstrādes iekārtas nav tās jaunākās un modernākās, bet rezultāts ir acīm redzams. Zemnieks, šajā gadījumā, sēklu saņem no valsts un saražoto produkciju pārdod valsts uzņēmumam. Kopumā bezdarba līmenis Viduspolijas reģionā ir zems 5-7 % robežās, vienlaikus strādājošajam rūpnīcā, saņemot 1000 Euro mēnesī.

Nākošā dienā apmeklējām uzņēmumu STEIKO, kurā no kokšķiedras un kaņepju šķiedras tiek ražoti siltumizolācijas materiāli. Redzējām, kā no kaņepju balles tiek saražota siltināmā vate. Visa rūpnīca strādā ar zaļo sertifikātu un ražošanā izmanto

tikai atjaunojamos resursus. 2009. gadā no zemniekiem tika iepirkta kaņepes, kuras izaudzētas 1000 ha platībā. Rūpnīca piedāvā zemniekam kaņepju novākšanas tehnikas pakalpojumus. Jāatzīst gan , ka 2010. gadā situācija ir pasliktinājusies, pamatojoties uz celtniecības apjomu samazinājumu visā Eiropā.

Ar to mums bija par maz un mēs devāmies apmeklēt Potsdamu, Leibnīcas Agrotehnikas institūtu Bornimā. Šeit pārsteidza pētāmo kaņepju šķiedras un sēklu izpētes dziļums. Secinājām, ka institūtam notiek intensīva sadarbība ar Anglijas un Eiropas attiecīgiem institūtiem. Viņi ir gatavi nodrošināt mūsu studentiem prakses vietas. Mums ir jārod tikai finansējums studentu nosūtīšanai praksē. Arī šeit iepazīnāmies ar eksperimentālo kaņepju pārstrādes iekārtu, kura ražo saplāksni. Šie visi ir potenciālie mūsu sadarbības partneri. Šādu apliecinājumu mēs saņēmām gan institūtos, gan uzņēmumos. Tika ievadītas sarunas par sēklu iepirkumu 2011. gada sējai. Precīzs mūsu pieprasījums jādod janvāra mēnesī.

Mūsaprāt un aptaujājot dalībniekus konference sasniedza mērķi: vienot kaņepāju audzētājus, ražotājus, zinātniekus, nodrošināt informācijas un pieredzes apmaiņu, un sagatavoties 2011.gada kaņepāju kultūras sējai. Protams ir daudz darba, lai sasniegtu rezultātu: apvienot kaņepāju kultūras audzētājus un informēt par kaņepāju šķiedras izmantošanas nozīmīgumu tautsaimniecībā, ražojot jaunus inovatīvus produktus; nodrošināt lauksaimniekus un sabiedrību ar izpratni par kaņepāju kultūras perspektīvām Latvijā un nozīmīgumu tautsaimniecības attīstībā.